

війну Марію, скільки жінки у прийімах (За, 20). **Вуїна** – тітка, сестра матері або дружина материного брата [СУМ1, 785];

2) назви одягу та взуття: *І Северина, зі страху й несподіванки, як тримала наполювану обгорнувши круг себе горбошку, то так і винустила її з рук, не встигаючи, що залишається перед мужами людьми в самій шкестій – хоч і до п'яти – сорочці* (За, 14). **Горбошка** – вовняний елемент верхнього жіночого одягу, який обмотується навколо стану і підперізується вовняним поясом (За, 14); *І прикулилися Михайло з Матронкою одне до одного так близько, що навіть через зрубі їхні сардаки було чути прискорене биття серця...* (За, 108). **Сардаки** – верхній вовняний гуцульський одяг (За, 108); – ... *А на проповідень мисли телячі вироб'ски. Так чи не так?* (За, 116). **Вироб'ски** – взуття, святкові постолі з телячої шкіри (За, 116);

3) назви побутових речей: *Отюж за хатою Овратника і за сажим Юркою було встановлено стеження як дуже зіркими місцевими людьми, так і численними військовими, проте й воно нічого не дало: Юрко зникав з села певіодомо як, але завжди вертався додому серед білого дня з порожніми бесагами за плечима, ніби міряв дорогу після утомливих, та успішних базарних торгів* (За, 158). **Бесага** – подвійна торба; сакви [СУМ1, 167]; *Але минав, десь-другий – і пошвистить з того на цей бік камінь від польського поствоваго із прив'язаним запашним татіцейським тютюном, а з цього боку – поділяться трапичери сухастими сливами в мішуликові, зачепленим до верху довгої і смучкої ліски чи жероки ...* (За, 106). **Мішулик** – полотняна торбинка [4, 292]; – *То коли мені лідувати в дорогу руппак?* (За, 141). **Руппак** – рюкзак (За, 141);

4) назви прикрас: *Флідривно асуратний, вишляливо різьблений та ще більш вишляливо оздоблений білим пацьорками, розміром на три чверті вказівного пальця келишок із дерева м'якої породи красується зараз перед очима молодого на оздобленому таким же чисто білим пацьорками підносі* (Іа, 89). **Пацьорки** – намисто з бісеру [4, 394];

5) назви понять часу і календаря: *Він [Грицько] був Теофілу, коли тільки міг, наче прибудного пса... І вона, певічно згорбившись, опинськами зникала як не в горобі, то в стайні. Навіть кухонне пачиння вишсла в літню кухню, де зазвичай хотувала їдо світням* (Іа, 164). **Днинська** – дні (Іа, 164);

6) назви властивостей речей: – *Ти нам'ятаси нашого дідица Флорескула?.. А хоча би згадай нашого двірника Ілашка, що дідицем ніколи не міг бути. Чоловіче, чи ти видів їх коло людей як будь, із ланками, помняцканими, ніби їх пси тягали? Та ніколи!* (За, 116). **Помняцканий** – зімнутий, непрасований (За, 116);

7) назви міфічних створінь тощо: *Другу добу чи не третина черемошнянської мужської челяді шукала Матронку – а жінка шшла, як річкова півка* (За, 96). **Нівка** – мавка [СУМ5, 459].

Діалектна лексика є важливим складником мовної структури художнього твору. Це засіб вираження ознаки антропоцентричності та визначальний елемент для побудови літературно-художнього образу персонажа. Діалектизми включають лексичні одиниці – засоби розкриття образів персонажів, що експліковано та імпліковано вказують на їхні позитивні чи негативні властивості характерів. Діалектизм при цьому може:

1) бути домінантним образотворчим фактором. Лексичні одиниці цієї групи здебільшого представлені прикметниками, рідше – іменниками, напр.: – *Ну, трохи з фуком чоловік. А Гаврило що, був без фуку, коли дупив свою невшну жінку, бо так робили інші чоловіки в горах?* (Іа, 82). **Чоловік з фуком** – бути норавливим, непокірним (Іа, 82); *Може, це ліше, бо хай чуять усі весільні гості, який шпаровитий тазда прийшов у Гаврилову хату* (Іа, 89). **Шпаровитий** – удатливий (Іа, 89); *Михайло в тому не розуміє, бо то таздіствса не стосується, а його інтересує лиш робота і господарка, але, Боже прости, Курик у селі такий був каламітний, що ще трохи – і тут творми був би собі заробив* (За, 110). **Каламітний** – заводій (За, 110);

2) бути засобом оцінки поведінки, душевного стану, напр.: *На що уважні й окасті сусіди таки стиснули плечима: до Різдва далеко, до Великодня – ще далі, а дівка муштрується, як до віддавання; певно, таки чекає з війни Петра Северина* (За, 6). **Муштруватися** – чепуритися (За, 6); *Розбужені зі сну сусіди знизували плечима: увесь день Матронка чиніла в городі, онде сату приходила до Марії гострити, казала, що товар їде знати, бо через те сатанія трохи приїздила, а осьде доц намагається, бідна моя голова, а я ще видите, Марію, тут, а ви вже й дитину встопили, і корову здоїли, та й пішла з тим до себе, а від тоді Марія її не виділа, бо й сама затяглася до хати згаді...* (За, 97). **Чиніти** – бути нахиленим; **слоніти** – приєпляти (За, 97); **Файкувати** – курити (Іа, 83); *А скуніндра яка вже та приймачка-москалиця – світ такої не знав і не видів* (За, 11). **Скуніндра** – скупа людина [3, 499]; – *Нащо ти кричиши на нього? Він добре чує. Не видиши, що він*